

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.10.2011
KOM(2011) 612 slutlig

2011/0274 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om Sammanhållningsfonden och om upphävande av rådets förordning (EG)
nr 1084/2006**

{SEC(2011)1138 final}

{SEC(2011)1139 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Den 29 juni 2011 antog kommissionen ett förslag om nästa fleråriga budgetram för åren 2014–2020: en budget för Europa 2020-strategin. Kommissionen säger i sitt förslag att sammanhållningspolitiken bör förbli en viktig del av nästa budgetpaket och betonar dess avgörande roll för Europa 2020.

Kommissionen har därför föreslagit ett antal viktiga förändringar när det gäller hur sammanhållningspolitiken utformas och genomförs. Utmärkande för förslaget är att medlen koncentreras till ett mindre antal prioriteringar med starkare anknytning till Europa 2020, att resultatfokuseringen ökar, att man övervakar framsteg mot överenskomna mål, att man använder villkorat stöd oftare och att genomförandet förenklas.

I den här förordningen fastställs bestämmelserna för Sammanhållningsfonden och förordning (EG) nr 1084/2006 upphävs. Den bygger på det arbete som genomförts sedan den fjärde sammanhållningsrapporten lades fram i maj 2007. Där skisserade kommissionen de huvudsakliga utmaningarna för regionerna under de närmaste årtiondena och inledde debatten om framtidens sammanhållningspolitik. Den 9 november 2010 antog kommissionen den femte sammanhållningsrapporten där man analyserade de sociala och ekonomiska tendenserna och lade fram riktlinjerna för den framtida sammanhållningspolitiken.

Sammanhållningspolitiken är en viktig manifestation av solidaritet med EU:s fattigare och svagare regioner, men den är mer än så. En av EU:s största framgångar har varit dess förmåga att höja levnadsstandarden för alla. EU har åstadkommit detta inte enbart genom att hjälpa de fattigare medlemsstaterna och regionerna att utvecklas och växa, utan också genom att bidra till integrationen på den inre marknaden, som ju innebär marknadsmöjligheter och skalfördelar för alla områden i EU – rika som fattiga, stora som små. Kommissionens utvärdering av tidigare sammanhållningspolitiska insatser har visat att det finns många exempel på mervärde och tillväxt- och sysselsättningsskapande investeringar där EU:s ekonomiska stöd varit en förutsättning. Resultaten visar också på splittring och bristande prioritering. I en tid när de offentliga resurserna är knappa och tillväxtskapande investeringar behövs mer än någonsin har kommissionen bestämt sig för att föreslå genomgripande förändringar av sammanhållningspolitiken.

Sammanhållningsfonden hjälper de medlemsstater vars BNI per capita är mindre än 90 % av genomsnittet i EU-27 att investera i de transeuropeiska transportnäten (TEN-T) och i miljön. En del av anslaget till Sammanhållningsfonden (10 miljarder euro) öronmärks för finansiering av de viktigaste transportnäten enligt Fonden för ett sammanlänkat Europa. Sammanhållningsfonden kan också tas i anspråk till stöd för energiprojekt förutsatt att dessa har tydlig miljönytta, exempelvis genom främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

2.1. Samråd och expertrådgivning

När kommissionen utformat förslagen har den beaktat resultaten av det offentliga samrådet kring den femte lägesrapporten om ekonomisk och social sammanhållning, översynen av

EU:s budget¹, förslaget till flerårig budgetram², den femte sammanhållningsrapporten³ och samråden efter antagandet av rapporten. Det offentliga samrådet kring slutsatserna i den femte sammanhållningsrapporten ägde rum 12 november 2010–31 januari 2011. Sammanlagt inkom 444 inlägg från bl.a. medlemsstater, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter, europeiska intresseorganisationer, icke-statliga organisationer, enskilda och andra berörda parter. I samrådet ställdes en rad frågor om sammanhållningspolitikens framtid. En sammanfattning av resultaten offentliggjordes den 13 maj 2011⁴.

Ett offentligt samråd hölls också under perioden 4 maj 2010–15 september 2010 kring framtidens transeuropeiska nät för transporter (TEN-T). De flesta berörda parter, särskilt i medlemsstaterna och regionerna, stöder ökad samordning mellan de olika finansieringsinstrumenten för TEN-T på EU-nivå, nämligen sammanhållningspolitiken, forsknings- och innovationsfinansieringen, TEN-T-programmet och Europeiska investeringsbankens insatser.

Utvärderingarna av programmen 2000–2006 har tjänat som underlag tillsammans med en rad studier och expertutlåtanden. Expertutlåtanden inhämtades också via högnivågruppen för framtidens sammanhållningspolitik, som består av experter från de nationella förvaltningarna och som höll tio möten under 2009–2011.

2.2. Konsekvensbedömning

Alternativen bedömdes med avseende på Sammanhållningsfondens bidrag till investeringar i grundläggande transport- och miljöinfrastruktur. Sammanhållningsfondens syfte är att stödja projekt inom de transeuropeiska transportnäten i enlighet med artiklarna 171 och 177 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Man bedömde olika sätt att kopplat stödet till villkor rörande sunda makroekonomiska förhållanden, bl.a. nollalternativet med svaga efterhandsvillkor som aldrig har tillämpats, förstärkta efterhandsvillkor samt förhandsvillkor som innebär att vissa villkor måste vara uppfyllda innan programmen kan antas.

En utveckling av det nuvarande systemet uppfyller bäst kraven på ansvar, öppenhet och förutsägbarhet, samtidigt som den garanterar att de tillväxtfrämjande investeringarnas genomslagskraft inte undergrävs av en osund finanspolitik. En sådan modell innebär att åtagandena ställs in helt eller delvis vid upprepade överträdelser; en viss flexibilitet är möjlig men bara i exceptionella ekonomiska lägen. Dessutom garanteras att Sammanhållningsfondens och strukturfondernas bestämmelser om makrofinansiella villkor stämmer överens med de nya reglerna om budgetövervakning i stabilitets- och tillväxtpakten.

3. RÄTTSLIGA ASPEKTER PÅ FÖRSLAGET

Den europeiska regionalpolitiken har en viktig roll att spela för att mobilisera lokala resurser och fokusera uppmärksamheten på utveckling av den inneboende potentialen.

---

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och de nationella parlamenten. Översyn av EU:s budget (KOM(2010) 700 slutlig, 19.10.2010).

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: En budget för Europa 2020 (KOM(2011) 500 slutlig, 29.6.2011).

³ Femte rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, november 2010.

⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar: *Results of the public consultation on the conclusions of the fifth report on economic, social and territorial cohesion* (SEK(2011) 590 slutlig, 13.5.2011).

Enligt artikel 174 i EUF-fördraget ska Europeiska unionen stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning för att främja en harmonisk utveckling genom att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och främja utvecklingen i de minst gynnade regionerna.

Enligt EUF-fördraget inrättas Sammanhållningsfonden med syftet att bidra till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet. Enligt artikel 192 i EUF-fördraget får Sammanhållningsfonden också tas i anspråk för miljön om principen om att den som förorenar ska betala inte kan tillämpas utan att en medlemsstats myndigheter orsakas oproportionerligt stora kostnader. Enligt protokoll nr 28 till EUF-fördraget ska Sammanhållningsfonden ge ekonomiskt stöd till projekt i medlemsstater med en bruttonationalinkomst per capita som är lägre än 90 % av genomsnittet för unionen.

Tidpunkten för översyn av EU:s finansiering av sammanhållningspolitiken är vald för att sammanfalla med förslaget till en ny flerårig budgetram i enlighet med kommissionens arbetsprogram.

Som sägs i översynen av EU:s budget bör ”EU-budgeten användas till att finansiera allmänna nyttigheter på EU-nivå eller åtgärder som medlemsstaterna och regionerna inte kan finansiera själva, eller användas där den kan garantera ett bättre resultat”⁵. Förslaget följer subsidiaritetsprincipen eftersom Erufs uppdrag enligt fördraget och politiken genomförs genom delad förvaltning och med beaktande av ansvarsfördelningen mellan medlemsstaternas och regionernas behörigheter.

Både typ av rättsakt och typ av åtgärd (dvs. finansiering) anges i EUF-fördraget, där strukturfondernas rättsliga grund finns, och där det anges att strukturfondernas uppgifter, prioriterade mål och organisation ska fastställas i förordningar.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Kommissionens förslag till flerårig budgetram omfattar 376 miljarder euro under perioden 2014–2020.

Föreslagen budget 2014–2020	Miljarder euro
Konvergensregioner	162,6
Övergångsregioner	39
Konkurrenskraftsregioner	53,1
Territoriellt samarbete	11,7
Sammanhållningsfonden	68,7
Extra anslag för de yttersta randområdena och regionerna med mycket låg befolkningstäthet	0,926
Fonden för ett sammanlänkat Europa, för transport, energi och informations- och kommunikationsteknik (IKT)	40 miljarder euro (med ytterligare 10 miljarder euro öronmärkta i Sammanhållningsfonden)

*Alla uppgifter i fasta priser på 2011 års prisnivå.

⁵ KOM(2010) 700 slutlig 19.10.2010.

5. SAMMANFATTNING AV FÖRSLAGET

I förslaget till förordning anges tillämpningsområdet för Sammanhållningsfondens insatser. Förslaget innehåller en artikel om tillämpningsområdet, där de allmänna insatsområdena inom transporter och miljö anges. Tillämpningsområdet avgränsas också av en förteckning över verksamheter som inte kan komma i fråga för stöd och en förteckning över prioriterade investeringar.

På miljöområdet ska Sammanhållningsfonden stödja investeringar i anpassning till klimatförändringarna och riskförebyggande, investeringar inom vatten- och avfallssektorn samt stadsmiljö. I enlighet med kommissionens förslag till flerårig budgetram berättigar energiinvesteringar också till stöd, förutsatt att de har en påtaglig miljönytta. Därför kan investeringar i energieffektivitet och förnybar energi också få stöd.

På transportområdet ska Sammanhållningsfonden bidra till investeringar i det transeuropeiska transportnätet samt till koldioxidsnåla transportsystem och stadstransporter.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om Sammanhållningsfonden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1084/2006

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 177 andra stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁶,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁷,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 174 i fördraget bör unionen utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Sammanhållningsfonden bör därför bidra ekonomiskt till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom området transportinfrastruktur.
- (2) I förordning (EU) nr [...] /2012 av den [...] om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1083/2006⁸ [grundförordningen] upprättas en ny ram för strukturfondernas och Sammanhållningsfondens verksamhet. Det är därför nödvändigt att klargöra målen för Sammanhållningsfonden mot bakgrund av den nya ramen för dess verksamhet och fondens syfte enligt fördraget.

---

⁶ EUT C [...], [...], s. [...].

⁷ EUT C [...], [...], s. [...].

⁸ EUT L [...], [...], s. [...].

- (3) Genom Sammanhållningsfonden kan unionen bidra till åtgärder för att uppnå unionens mål på miljöområdet enligt artiklarna 11 och 191 i fördraget.
- (4) De projekt inom området transeuropeiska transportnät som finansieras av Sammanhållningsfonden måste vara förenliga med de riktlinjer som antagits genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 661/2010/EU av den 7 juli 2010 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet⁹. Insatserna bör koncentreras, varför man bör prioritera projekt av allmänintresse enligt definitionen i det beslutet.
- (5) Det bör antas särskilda bestämmelser om vilka verksamheter som Sammanhållningsfonden får stödja enligt de tematiska mål som fastställs i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen]. Samtidigt bör det definieras och förtydligas vilka utgifter som inte omfattas av Sammanhållningsfondens tillämpningsområde, även när det gäller minskningen av utsläpp av växthusgaser i anläggningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG¹⁰.
- (6) För att på bästa sätt tillgodose Sammanhållningsfondens särskilda behov och i enlighet med Europa 2020-strategins princip att sammanhållningspolitiken bör stödja en smart och hållbar tillväxt för alla¹¹ är det nödvändigt att ange investeringsprioriteringar inom tillämpningsområdet för de tematiska mål som anges i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen].
- (7) Ett antal gemensamma indikatorer för bedömningen av programgenomförandet bör anges innan medlemsstaterna utarbetar sina operativa program. Dessa indikatorer bör kompletteras med programspecifika indikatorer.
- (8) Denna förordning ersätter (EG) nr 1084/2006 av den 11 juli 2006 om inrättande av Sammanhållningsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1164/94¹². Av tydlighetsskäl bör därför förordning (EG) nr 1084/2006 upphöra att gälla.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1 **Syfte**

I denna förordning fastställs uppgifterna för Sammanhållningsfonden och tillämpningsområdet för dess stöd vad gäller målet Investering för tillväxt och sysselsättning som avses i artikel 81 i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen].

---

⁹ EUT L 204, 5.8.2010, s. 1.

¹⁰ EUT L 275, 25.10.2003, s. 32.

¹¹ Meddelande från kommissionen: Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (KOM(2010) 2020 slutlig, 3.3.2010).

¹² EUT L 210, 31.7.2006, s. 79.

Artikel 2
Tillämpningsområde för stödet från Sammanhållningsfonden

1. Sammanhållningsfonden ska i enlighet med varje medlemsstats särskilda behov av investeringar i infrastruktur stödja följande och därvid säkerställa en lämplig balans:
  - a) Miljöinvesteringar, inklusive områden som rör hållbar utveckling och energi med miljömässiga fördelar.
  - b) Transeuropeiska nätverk på området transportinfrastruktur i överensstämmelse med de riktlinjer som antogs genom beslut nr 661/2010/EU.
  - c) Tekniskt stöd.
2. Sammanhållningsfonden ska inte stödja följande:
  - a) Avveckling av kärnkraftverk.
  - b) Minskning av utsläpp av växthusgaser i anläggningar som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.
  - c) Bostäder.

Artikel 3
Investeringsprioriteringar

I enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen] ska Sammanhållningsfonden stödja följande investeringsprioriteringar inom de tematiska mål som anges i artikel 9 i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen]:

- a) Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer genom att
  - i) främja produktion och distribution av förnybar energi,
  - ii) främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i små och medelstora företag,
  - iii) stödja energieffektivitet och användning av förnybar energi i offentlig infrastruktur,
  - iv) utveckla smarta svagströmsnät,
  - v) främja koldioxidsnåla strategier för stadsområden.
- b) Att främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar genom att
  - i) stödja riktade investeringar för anpassning till klimatförändringar,
  - ii) främja investeringar för att hantera särskilda risker, säkra motståndskraften mot katastrofer och utveckla katastrofhanteringssystem.

- c) Att skydda miljön och främja en hållbar användning av resurser genom att
  - i) tillgodose de betydande behoven av investeringar i avfallssektorn för att uppfylla kraven i unionens miljölagstiftning,
  - ii) tillgodose de betydande behoven av investeringar i vattensektorn för att uppfylla kraven i unionens miljölagstiftning,
  - iii) skydda och återställa den biologiska mångfalden, inklusive genom miljövänlig infrastruktur,
  - iv) förbättra stadsmiljön, inklusive sanering av industriområden och minskning av luftföroreningar.
- d) Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur genom att
  - i) stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom investeringar i det transeuropeiska transportnätet,
  - ii) utveckla miljövänliga och koldioxidsnåla transportsystem och främja hållbar stadstrafik,
  - iii) utveckla omfattande, högkvalitativa och driftskompatibla järnvägssystem.
- e) Att förbättra den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen, genom att stärka den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos offentliga förvaltningar och offentliga tjänster som berörs av genomförandet av Sammanhållningsfonden.

Artikel 4 **Indikatorer**

1. Gemensamma indikatorer enligt bilagan till denna förordning ska användas där så är tillämpligt och i enlighet med artikel 24.3 i förordning (EU) nr [...] /2012 [grundförordningen]. För gemensamma indikatorer ska utgångsvärdet fastställas till noll och kumulativa mål ska fastställas för år 2022.
2. För programspecifika utfallsindikatorer ska utgångsvärdet fastställas till noll och kumulativa mål fastställas för år 2022.
3. För programspecifika resultatindikatorer ska utgångsvärdet fastställas med hjälp av senast tillgängliga uppgifter och målen fastställas för år 2022, men de får uttryckas i kvantitativa eller kvalitativa termer.

Artikel 5 **Övergångsbestämmelser**

1. Denna förordning ska inte påverka det fortsatta genomförandet eller ändringar, inklusive helt eller delvis inställande, av stöd som har godkänts av kommissionen på

grundval av förordning (EG) nr 1084/2006 eller någon annan rättsakt som är tillämplig på detta stöd den 31 december 2013, och som följaktligen därefter ska tillämpas på detta stöd eller på de berörda projekten fram till dess att de avslutas.

2. Ansökningar om stöd i enlighet med förordning (EG) nr 1084/2006 ska fortsätta att vara giltiga.

Artikel 6
Upphävande

Förordning (EG) nr 1084/2006 ska upphöra att gälla.

Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen.

Artikel 7
Översyn

Europaparlamentet och rådet ska se över denna förordning senast den 31 december 2022 i enlighet med artikel 177 i fördraget.

Artikel 8
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA

Förteckning över gemensamma indikatorer för Sammanhållningsfonden

	ENHET	BETECKNING
Miljö		
Fast avfall	ton	Ny kapacitet för avfallsåtervinning
Vattenförsörjning	personer	Antal invånare som fått förbättrad vattenförsörjning
	m ³	Uppskattad minskning av läckage i vattendistributionsnät
Behandling av avloppsvatten	pe (personequivivalent)	Antal invånare som fått förbättrad avloppsvattenbehandling
Riskförebyggande åtgärder och riskhantering	personer	Befolkning som omfattas av åtgärder för skydd mot översvämning
	personer	Befolkning som omfattas av skydd mot skogsbränder och andra skyddsåtgärder
Återställande av mark	hektar	Yta med återställd mark
Hårdgörning av mark	hektar	Förändringar när det gäller hårdgjord mark p.g.a. nybyggnation
Natur och biologisk mångfald	hektar	Ytareal med livsmiljöer i bättre skick
Energi och klimatförändringar		
Förnybar energi	MW	Extra produktionskapacitet för förnybar energi
Energieffektivitet	hushåll	Antal hushåll med förbättrad energiförbrukningsklass
	kWh/år	Minskning av primär energiförbrukning i offentliga byggnader

	användare	Antal nya energianvändare som är anslutna till smarta elnät
Minskning av växthusgaser	ton koldioxidekvivalenter	Uppskattad minskning av växthusgaser
Transporter		
Järnväg	km	Total längd av nya järnvägslinjer
	km	Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer
Vägar	km	Total längd av nybyggda vägar
	km	Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar
Stadstransporter	passagerarresor	Ökning av antalet passagerarresor med stadstransporter som får stöd
Inre vattenvägar	tonkm	Ökning av gods som transporteras på uppgraderade inre vattenvägar